

Mongol miniszter-helyettes Szegeden

Szegedre látogatott tegnap Ocsir Szed, a Mongol Népköztársaság hazánkban tartózkodó erdészeti és faipari miniszterhelyettese. A reggeli órákban a városi tanács vb mezőgazdasági és élelmiszerügyi osztályát kereste föl, dr. *Hovorka István* osztályvezető tájékoztatta városunk mezőgazdasági nagyüzemeinek eredményeiről.

Ezt követően a Tolbuhin sugárúti ipari szakmunkásképző intézet vendégeként az intézet munkájával ismerkedett, ahol az államközi egyezmények alapján korábban kilenc mongol fiatal tanult. *Hofgesang Péter* igazgató kaulozásával megtekintette az ipari tanuló munkáit bemutató kiállítást is.

Magyar kiállítók Brnóban

Tegnap, szerdán immár 19. alkalommal nyitották meg a Brnói Nemzetközi Gépipari Vásárt. A magyar részvétel szervezőjének, a HUNGEX-PO Magyar Külkereskedelmi Vásár- és Propaganda Irodának ezúttal is az a célkitűzése, hogy képet adjon a hazai gépipar műszaki haladásáról, eredményeiről.

Idén, az előző évekhez hasonlóan, 1265 négyzetméteres területet foglalnak el a magyar vállalatok. A vásár szakosított törekvéseinek megfelelően a 15 kiállító hét szakcsarnokban és két szabad területen jelentkezik. Az előzetes cikklista szerint több mint ötven üzem és gyár legalább 200 termékét mutatják be.

A Technoimpex a szerzőgépeket és cipőipari gé-

peket, a Labor MIM laboratóriumi műszereket, az Elektromodul elektronikai alkatrészeket, az Elektroimpex elektroakusztikai berendezéseket és nukleáris műszereket, az Irodagépipari és Finommechanikai Vállalat pénztárgépeket, másológépeket, a Videoton számítógépeket, a Medicor Művek egészségügyi berendezéseket mutat be. A Nikex építőipari gépeket, a Magyar Alumíniumipari Tröszt alumínium-ideomokat, a ZIM Lampart autoklavokat, a Transelektro kapcsolókat, hegesztőberendezéseket, a Budavox híradástechnikai berendezéseket, a Komplex mezőgazdasági gépeket küldött Brnóba. A Chemokomplex információirodával képviselteti magát.

Mórahalmom

Beszélgetések politikai tapasztalatai

Hatásában, jelentőségében nem ért véget ma sem a tagkönyvcsere megelőző elbeszélgetés a párttagokkal. Egyrészt azért nem, mert azóta is tart a javaslatok, vélemények, kritikai észrevételek folyamatos hasznosítása, másrészt azok ellenőrzése, hogy hol, miképpen hajtották végre a párttagság akaratát. Ebből következik, hogy az MSZMP Központi Bizottságának ismert, 1975 októberi határozata a tagkönyvek cseréjével kapcsolatban nemcsak egy adott időszakra, nem kampányfeladatokra szól. Folyamatosnak tartalmaz és arra tanít, hogy a kapcsolat a párttagok és a párt vezetői között természetes és állandó maradjon, ha úgy tesszük: nagyon is köznap a szó igazi értelmében, és a kölcsönös bizalomra épül.

A KB hivatkozott határozatának teljes szellemű megértéséről tanúskodik például az MSZMP Mórahalmom nagyközségi végrehajtó bizottságának összegezése a tagkönyvcsere politikai tapasztalatairól. A téma szerepelt a szegedi járási párt-végrehajtóbizottság előtt is, amelyet megtárgyalt és elfogadott.

Az általánostól eltérő jelenség Mórahalmom sem volt az elbeszélgetéseken. Jól szervezeten, elvtársi, baráti légkörben folytak le, mint mindenütt. Ez a forma itt is megtelt tartalommal, éppen a kölcsönös bizalom, az őszinteség jegyében. Legtöbben a közérdeket, a közösséget érintő problémák felvetésével kezdték a beszélgetést. Szóval tették a mórahalmi kommuniszták, hogy a munkafegyelemben, munkaszervezésben mindig és mindenütt a vezetők mutassanak példát. De ugyanazt követeljük meg másoktól is.

Mórahalmom tíz pártalapszervezet dolgozik. Több alapszervezetben felvették a párttagok, hogy a vezetők és a dolgozók kapcsolata olykor formális, nem kielégítő. Nem minden esetben fogadják el a dolgozók javaslatait, nem kérnek véleményt olyan esetekben, amikor pedig a kollektívák mondanója nagyon is fontos lenne. Hogy mennyire helyén és idejében való volt elbeszélgetni a párttagokkal, arra Mórahalmom is rápéldáz, éppen a dolgozók és a vezetők közötti kapcsolatot bírálta. A beszélgetések óta általában jobban érvényesül a munkahelyeken az üzemi demokrácia, a dolgozók véleményére odafigyelnek, sőt azt igénylik is.

Mindez persze nem varázstűzésre történt. Az MSZMP

Mórahalmom nagyközségi bizottsága összegyűjtötte és csoportosította a párttagok által felvetett kérdéseket, javaslatokat, s azok megoldására tervet dolgozott ki. Ez a módszer lehetővé tette, hogy napjainkban számon lehessen már kérni az alapszervezetektől: hogyan kezelték az elbeszélgetéseken felvetett javaslatokat, milyen intézkedéseket tettek közérdeklő problémák megoldására? Eddig két alapszervezet munkáját vizsgálták meg ennek a követelménynek a tükrében is. Az eredmény pozitív volt mindkét esetben. Nem hagytak figyelmen kívül hasznos javaslatot, orvoslás nélkül problémát.

A javaslatok alapján szélesebb körű vizsgálatot, körültekintést igényelt annak feldolgozása, hogy a mórahalmi gazdaságok között milyen az együttműködés, és azt lehetne-e még jobbá tenni. A felvetések jogosságát, időszerűségét igazolja, hogy megkezdődött már az a munka, amelynek eredményeként a község két szakszövetkezte az év végére egyesülhessen. Az egyesülést mindkét szakszövetkezet pártalapszervezete egyértelműen támogatta. Ez engedélyt és iránti kérelem már az illetékes minisztérium kezében van.

A mórahalmi pártbizottság feladatokra irányuló tervében az is a fontos tények között szerepel — éppen az

elbeszélgetések alapján —, hogy többet kell foglalkozni az alapszervezeteknek az ideológiai és politikai kérdésekkel, a párttagok jobb felkészítésével. Ennek a munkának a pártcsoportokban kell kezdődnie. Ezért is vizsgálják meg alaposan a pártcsoportok tevékenységét. Hasznos kezdeményezés volt, hogy a pártcsoportok vezetőinek tapasztalatcserét rendeztek, amelyen sok jó javaslat hangzott el a munka jobbá tétele érdekében.

Az összegezés — lezárva az elbeszélgetések politikai tapasztalatait — mindenképpen pozitív Mórahalmom is. Egyrészt azért, mert a felvetett problémák — zömmel területi, munkahelyi jellegűek — azóta megoldódtak. A párttagok által felvetett kérdések nem maradtak válaszolatlanul, intézkedés nélkül. Másrészt viszont gyakorlati vált az a javaslat, hogy a párt tagjaival akkor is el kell beszélgetni, ha azt nem központi intézkedés szorgalmazza. Tehát év közben is, a beszámoló taggyűlések előtt. A módszer, a forma sokféle lehet, fel kell használni hozzá minden fórumot. Úgy is fogalmaztak a mórahalmiak: „A tagkönyvcsere megelőző elbeszélgetések eszméi, politikai és cselekvési programot adtak az alapszervezeteknek.”

Lódi Ferenc

Termesztés és gyártás

Bevált a szegedi kendertermelési rendszer

Hazánkban a kendertermesztés hagyományai évszázadokra tekintenek vissza. Népgazdasági jelentősége abban áll, hogy hosszú idő alatt jelentős szakmai tudás halmozódott fel, s ezen túlmenően a népgazdaságban kétféle forrást megvalósító eszközérték áll rendelkezésre a kender kikészítéséhez és feldolgozásához. Ezek a körülmények még inkább aláhúzzák azt, hogy a kender az egyetlen olyan textilipari alapanyag, amely beföldön, jövedelmezően állítható elő. Ha a jelenlegi évi húsz ezer tonna kenderrostot importból kellene helyettesíteni, ez a népgazdaság számára 20–25 millió dollár terhet jelentene. Ezzel szemben a tőkés országokba exportált termékek árbevétele meghaladja a 7 millió dollárt.

Az utóbbi 10 esztendőben a kender vetésterülete 20 ezer hektárról előbb egyharmadára, az 1975. esztendőben pedig negyedére csökkent. Ez a körülmény veszélyeztette a nagy értékű ipari berendezések kihasználását. Ezért olyan döntés született a Könyvüipari Minisztérium átfogó vizsgálatát követő elgondolások alapján, hogy az egész magyar kenderipart egységesíteni kell. Ennek következtében 1973-ban a Kenderfonó és Szövőipari Vállalathoz került a termesztés és a feldolgozás is. A további, jelentős esemény a hazai kenderipar életében az a határozat volt, amelyet a Mezőgazdasági és Élelmiszerügyi Minisztérium 1975-ben hozott, miszerint engedélyezi a szegedi kendertermelési rendszer megszervezését. Ez volt az első olyan mezőgazdasági termelési rendszer, amelyet iparvállalat hozott létre.

A kendertermelési rendszer beváltotta a hozzá fűzött reményeket. Az 1976. mezőgazdasági évadban már 8 ezer hektáron termeltek kender, ebből 6500 hektár volt a rendszerszerű termelés, amely lényeges fejlődés. Ebben az esztendőben már erőteljesen megközelítettük a fejlesztési programban megjelölt 10 ezer hektárral vetésterületet.

A rendszerszerű termelés megszervezése mellett végrehajtottuk a rost kikészítés és a pozdorjalap-gyártás rekonstrukcióját. A termelékenység emelkedésén kívül ezen szervezéseknek elsőrendű feladata volt a rendkívül megerőltető, s fölöttébb egészségtelen kikészítő munka gépesítése, szovjet kender-turbínákkal. Gyakorlatilag ugyanez volt a fő feladat

a mezőgazdaságban is, hiszen a kenderre mindig jellemző volt a kézi munka. Ezért különösen a Szovjetunió kutatási eredményeinek a segítségével sikerült kialakítani a kender optimális technológiáját és agrotechnikáját, beleértve a biológiai problémáktól kezdve a gépesítésig az összes műveletet. A fejlesztéseknél figyelembe vettük az MSZMP idevonatkozó határozatát, amely a növénytermesztési ágazatokban a termelési rendszereket ajánlotta.

A termelési technológia és a speciális gépsorok kialakítása mellett nagyon lényeges volt bemutatni a kendertermesztéssel járó anyagi áldozatok nagyságát. Ezzel párhuzamosan megfelelő felvásárlási árat is biztosítottunk, sőt a rendszerbe lépő gazdaságok számára a felvásárlási ár mellett 15 százalékos nagyüzemi felár kifizetését is megoldottuk. A konkrét gazdasági számítások alapján bebizonyosodott, hogy a kender gazdaságosan termelhető. 100 hektár egységnyi vetésterületre szükséges gépi beruhaszás alig haladja meg a 300 ezer forintot. A jövedelmezőség kedvező feltételeit szemlélte az, hogy 1 mázsa kender önköltsége átlagosan termésként a hagyományos módszerekkel 229 forint, a komplex gépesítés és egységes agrotechnika alkalmazása esetén pedig 213 forint, a kézi munkaerő 85 százalékos csökkentése mellett. Ezzel szemben a kender átvételi ára átlagosan 17 százalékkal emelkedett, a rendszer első két esztendejében. Mindezek együttes hatásaként a kender iránti érdeklődés megnőtt, és a második esztendőben már teljes egészében a rendszer keretében folyt a növénytermesztés. Ez a néhány évvel ezelőtti tartózkodó magatartással szemben lényeges változást jelentett.

A szervezési munka következtében a kender termesztése lényegesen összevontabbá vált. Míg néhány évvel ezelőtt azonos nagyságú területen 100–120 termelőszövetkezettel álltunk kapcsolatban, már a rendszer első esztendejében sikerült a koncentrációban lényegesen előrelépni, és mindössze 61 gazdálkodó egységgel alakítottunk ki kapcsolatot. Tekintettel arra, hogy a következő években elsősorban a szerződött partnergazdaságoknál számítottunk a terület növekedésére, az összevontság tovább már lényegesen nem javítható. Ennek következtében a szegedi kendertermelési rendszer a jövőben is 55–60 partnergazda-

sággal fog együttműködni. Ennek jelentőségét azért kell hangsúlyozni, mert a koncentráció teszi lehetővé, a rendelkezésre álló szellemi és anyagi erőforrások hatékonyabb felhasználását.

A vállalat a rendszerközpont révén szoros kapcsolatokat épített ki elsősorban a Szovjetunióval, melyről köztudomású, hogy a világ legnagyobb kendertermelő országa. A Gluhovi Kutató Intézet munkatársaival kialakított együttműködési program alapján szakembereink részt vesznek a szovjet cégek további fejlesztésének munkálataiban csakúgy, mint az agrobiológiai problémák feltárásában. A szegedi kendertermelési rendszer megalakítása, szép eredményei jelentős érdeklődést váltottak ki a szomszédos szocialista országokban is. Ma már tapasztalatcsere, műszaki és tudományos együttműködési megállapodásunk van Romániával, amely Európa második legnagyobb kendertermelő országa, továbbá Csehszlovákiával és Jugoszláviával. E kapcsolatok értékelése során jól le lehet mérni, hogy Magyarországon a kenderipar reneszánszát éli, és ha nem is kívánjuk túllépni a jövőben sem a programban rögzített 10 ezer hektárral területet, a szakmai színvonal az agrotechnikában és komplex gépesítésben elért eredményeink Európa-szerte számottevő elismerést hoztak a szegedi kendertermelési rendszernek.

Marosi János,
a KSZV vezérigazgató-helyettese

Új műanyag termékek, kozmetikai cikkek

Sajtótájékoztató

A Nehézipari Minisztériumhoz tartozó nagy vállalatok közül 15 mutatja be újításait és hagyományos termékeit az őszi BNV-n, az öltözködés, a háztartás, a közlekedés és a szabadidő bemutatáson —, jelentették be szerdán a NIM sajtótájékoztatóján. Elmondták, hogy a nehézipari vállalatok mintegy négyezer négyzetméternyi kiállítási területen állítanak ki, megismertetik új gyártmányaik alkalmazási és felhasználási területeit is. A számos új termék kö-

zül három: a Forte fotópapírok, a Fabulon-napozócsalád és az Ongropat műanyag ablakok elnyerték a BNV nagydíját, s további hét új termék vásárlóját kapott. A sajtótájékoztatóról is szóltak, hogy az új termékek egy része már kapható, a többi októbertől folyamatosan kerül az üzletekbe.

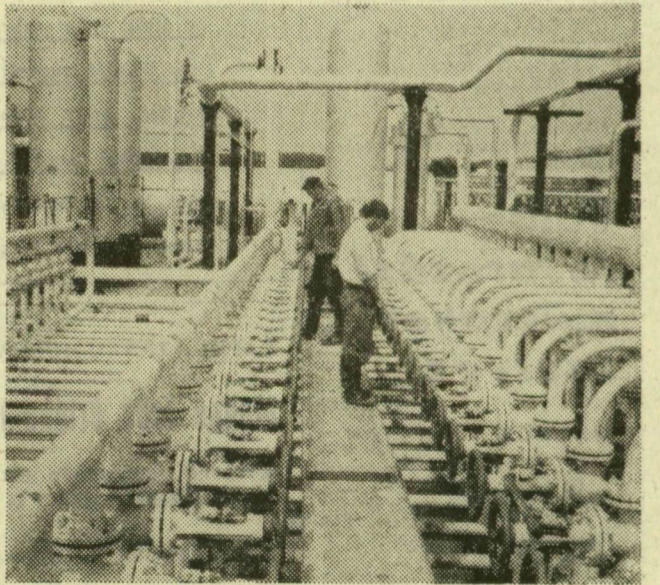
A nehézipar háztartási bemutatóján 15 vegyi és műanyagipari szövetkezet is szerepel, mintegy 370-féle termékkel.

Ruházatok az életvédelemért

Szerdán az Országos Közlekedésbiztonsági Tanács és a KPM autóközlekedési főosztálya sajtótájékoztatót mutatott be — az MTA várbeli dísztermében — azokat a különféle öltözékeket, amelyek a közlekedésbiztonság javítása érdekében fényviszszaverő színes anyagok felhasználásával készítettek. Különösen a gyalogosok, a motorosok, a kerékpárosok a legfontosabbak, akiket a közlekedésbiztonság érdekében a ruházatokkal kell támogatni. A ruházatok a közlekedésbiztonság javítására szolgálják a különböző ruhadarabokra erősített — esztétikailag egyébként színes mintaként ható — „világító” csíkok, foltok, geometriai ábrák.

Közlekedési és ruhaipari — ezen belül divattervező — szakemberek összefogásából kezdődött meg az a program — 1975 elejétől — amelynek keretében a mind szélesebb körű gyártással és forgalmozással igyekeznek általánosítani az ilyen ruházatok az életvédelem érdekében. A vállalkozás fontosságát jelzi — amint a sajtóbeszámoló elmondta —, hogy csupán 1976-ban 5550 gyalogos vált közlekedési baleset szenvedő alanyává egyszerűen azért, mert rossz látási viszonyok között — nem láthatóan — közlekedett.

A kimerülő olajkutak hasznosítása

A zalai olajbányászat egyik legrégebbi lelőhelye a lovászi olajmező. A kimerülőben levő kutak „felélesztésére” új módszert honosítottak meg a Dél-dunántúli Köolaj- és Földgáztermelő Vállalat szakemberei: vizet és széndioxidgázt szajtolnak a kutakba. Az így keltett nyomás felszínre hozza az olajat. Az idén ezzel a módszerrel 9 ezer tonna olajat bányásznak. Képünkön: a fogadóállomás